

Den næste sag på dagsordenen var:

26) Første behandling af lovforslag nr. L 116:

Forslag til lov om ændring af lov om aktieselskaber og lov om anpartsselskaber.

Af industriministeren (Trøjborg).

(Fremsat 7/12 93).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Pia Gjellerup (S):

Den tidligere regering fremsatte sidste år et forslag om ændring af lov om aktieselskaber og lov om anpartsselskaber, og dette forslag blev vedtaget for lige omkring et år siden.

Det viser sig, at i modsætning til, hvad Folketinget havde oplysninger om skulle være virkningen af lovgivningen på et enkelt punkt, er der i skifteretterne en fortolkning af den lov, der blev vedtaget, som betyder, at man i et væsentligt større antal tilfælde udnævner likvidatorer i forbindelse med tvangsoplysninger med hensyn til aktie- og anpartsselskaber. Den ressourcebelastning, som ikke var tilsigtet, lægges der med denne lille ændring op til at imødegå, sådan at vi netop på de to punkter, som det vedrørte, tilbagefører retstilstanden til den tidligere gældende, og det støtter vi fra Socialdemokratiets side.

Pernille Sams (KF):

Jeg skal på Det Konservative Folkepartis og Venstres vegne give tilslutning til lovforslaget.

Tommy Dinesen (SF):

Det er en rimelig konsekvensændring, og den støtter vi.

Pia Kjærsgaard (FP):

I Fremskridtspartiet er vi enige i regeringens intentioner om at undgå utilsigtet ressourceforbrug som følge af de ændrede tvangsoppløsningsbestemmelser. Hvis det er muligt at undgå den slags unødvendigt ressourceforbrug ved at føre de regler, der er rimelige for udnævnelse af likvidatorer ifølge aktieselskabslovgivningen og anpartslovgivningen, tilbage til tilstandene før ændringen fra december 1992, vil vi naturligvis være positive.

Det lader heller ikke til, at forslaget har statsfinansielle konsekvenser eller omkostninger for erhvervslivet.

Vi deltager positivt i udvalgsbehandlingen.

Hans Larsen-Ledet (RV):

Det er resolut gjort af industriministeren, at når man konstaterer en fejl i en ny lov, så retter man den omgående ved at fremsætte et forslag til ændring af loven. Det synes vi er helt korrekt, og det vil vi støtte.

Merethe Due Jensen (KRF):

Jeg skal blot meddele, at Kristeligt Folkeparti naturligvis er tilhænger af, at der ikke ved skifteretterne skal anvendes unødige ressourcer. Så vi kan tilslutte os lovforslaget, og vi vil give det en hurtig udvalgsbehandling.

Industriministeren (Trøjborg):

Jeg vil gerne takke for den positive tilslutning her ved førstebehandlingen. Og så ser jeg frem til at besvare eventuelle spørgsmål i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

27) Første behandling af lovforslag nr. L 121:

Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik, lov om orlov, lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Jobtræning og særligt tilrettelagte jobtræningsforløb, suppleanter til Landsarbejdsrådet, varsel og anciennitetskrav ved orlov, dagpengeperioden for over 60-årige, m.v.).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 7/12 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Vagn Christensen (S):

Det er et omfattende lovforslag, vi skal behandle i dag. Det er fire forskellige love inden for arbejdsmarkedets område, der ændres. Man kan sige det på den måde, at vi her står med et lovkompleks, som har været til udtalelse i EU, og vi har også i dagens aviser kunnet læse om positive reaktioner fra Arbejdsgiverforeningen – i modsætning til de reaktioner, der hidtil har været. Så man kan jo sige, at man faktisk skulle have den opfattelse, at vi nu kunne lade julefreden komme til at hvile over hele arbejdsmarkedsområdet og komme i gang med det arbejde, som vi alle ved er så nødvendigt.

Vi kan i Socialdemokratiet støtte dette forslag. Jeg kan ikke komme ind på alle enkelthederne; men et par af dem bør have et par ord med på vejen:

For det første drejer en del af forslaget sig om de ændringer, der, som jeg sagde før, har været nødvendige, efter at vore europæiske samarbejdspartnere har været med til at se på loven ud fra, hvordan den konkurrencemæssigt ser ud. Det betyder, at vi her har fået en række fornuftige ændringer – ikke mindst når det drejer sig om forpligtelse til uddannelse af ledige med løntilskud.

En stor del af resten drejer sig om ændringer af orlovsordningerne. Der har som før nævnt været megen debat i den forbindelse, og der har også været rejst megen kritik. Alt dette har jo også været med til at give stof til eftertanke. Og det har nu resulteret i, at det er fremgået af dagens aviser, at der er en god forståelse også hos arbejdsgiverne, således at vi skulle kunne komme et godt stykke videre med disse nye ordninger.

Jeg taler selvfølgelig ikke om – og vil heller ikke trække det frem her – at der også har været nogle tåbelige udsagn, f.eks at rigtige mænd ikke tager orlov. Men sådan en kritik er jo ikke noget, vi kan bygge noget på. Det, der er vigtigt, er, at der bliver lagt op til, at vi kommer i den situation, at vi kan få dette til at fungere, og at vi kan få god opbakning til det rundt omkring.

Derfor er det positivt, at vi her har mødt nogle ændrede signaler. Det lover godt for det videre arbejde.

Med den ændring af orlovsordningerne, som der her er lagt op til, skulle al denne kritik jo kunne forstumme, og vi skulle kunne trække i arbejdstøjet.

Jeg er også glad for, at der har været så mange store virksomheder, som klart har meldt, at de støtter disse ordninger. Og jeg tror, ja ved, at mange hurtigt vil følge trop i det nye år.

Vi kan altså i Socialdemokratiet fuldt ud støtte det fremsatte forslag, og vi vil også medvirke til, at vi får en hurtig og positiv udvalgsbehandling, således at vi virkelig kan få julefred.

Per Stig Møller (KF):

Dette forslag er jo igen et udtryk for, at det gik for hurtigt, da man lavede det, man kaldte en arbejdsmarkedsreform, men som jo rettelig var en ændring af orlovsordningerne.

Det er rigtigt nu at komme med nogle ændringer for at imødekomme arbejdsgivernes kritik efter en debat, der har været hele efteråret.

De tre ændringer er, at man først kan få orlov efter 3 måneders ansættelse, at orloven tidligst kan varsles 26 uger før, og at medarbejdere, der har været på forældreorlov, ikke længere nærmest har livslang beskyttelse mod at blive fyret.

Men det betyder jo ikke, at man skal tro – sådan som Socialdemokratiets ordfører sagde det – at nu er arbejdsgiverne ganske godt tilfredse, thi hvis man læser Det Fri Aktuelt, side 4, i dag, så siger Dansk Arbejdsgiverforening, at man stadig er indædt modstander af, at forældreorloven er en ret for de ansatte. Men de kvitterer selvfølgelig for de ændringer på dette område, som jeg har nævnt.

At det gik for hurtigt, fremgår jo også af EF's indvendinger, som man har været nødt til at imødekomme, således at Dansk Arbejdsgiverforening og EF har fået nogle ændringer af lovkomplekset ind. Derfor står vi nu med det igen. Det havde jo været bedre at arbejde det grundigere igennem i begyndelsen frem for at skabe al den forvirring, der kom bagefter.

Jeg kan dog konstatere, at der stadig væk er tegn på, at man kører i den forkerte retning. Det er ikke blevet ændret. Vi bemærkede i be-

[Per Stig Møller]

tænkningen sidst i forbindelse med reformen, at det var de selvstændige ledige, som kom af med 22 mio. kr. i feriedagpenge. Det er ikke blevet ændret på trods af kritikken.

Det er stadig væk en ret at tage børneorlov og ikke et aftaleforhold. Der er stadig væk ikke det genbeskæftigelseskrav, som vi stillede krav om, og som jeg betragter som meget vigtigt, hvis man skal have flere mennesker ind i beskæftigelse, når folk går ud på orlov.

Om forældreorloven må man jo sige, at den oprindelige model, som vi indførte i 1992 i fællesskab, jo viser sig at virke, idet allerede den har fået mange til at gå på forældreorlov.

Hvad angår EF-ændringerne, må jeg selvfølgelig respektere, at de har været nødvendige, men de giver jo altså færre mennesker i jobtræning på grund af de krav, der er stillet, fordi man efter 6 måneder skal uddanne eller garantere beskæftigelse. Det vil betyde, at man vil være mere varsom med at tage folk i jobtræning efter de ordninger.

Dette betyder så, at arbejdsmarkedsreformen bliver dyrere end forudset. Vi sagde allerede dengang, at der manglede mange, mange hundrede millioner kroner, og man kan nu forudse, at det bliver endnu dyrere, fordi der bliver færre, der kommer ind i jobtræning på grund af ændringerne, og man ikke har genbesættelseskravet.

Det vil så betyde, at en bruttoskat, som vi forudså ville vokse, også vil vokse, og det betyder igen, at skattetrykket også vokser. Og af de grunde – fordi vi ikke vil være med til at sætte ting i gang, som med garanti øger skattetrykket, og fordi man ikke har imødekommet os på genbesættelseskravet og på aftaleforholdet – vil vi være imod dette forslag.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg kunne høre på hr. Per Stig Møllers indlæg, at han ikke mente, at julefreden helt skulle have lov til at sænke sig. Det kunne jeg høre på de argumenter, der fremkom. Jeg skal prøve at tage fat i et par stykker af dem.

Jeg synes, det ville være lidt mærkværdigt, hvis vi havde den arbejdsform, at vi først skulle have tingene godkendt i EF, inden vi selv havde fundet frem til, hvordan vi ønskede tingene udformet. Jeg synes, det ville være at vende tingene lidt på hovedet. Det er jo ikke EF,

der skal bestemme. Men det er klart, at når vi har vedtaget noget her, så har vi selvfølgelig også et kollegialt ansvar for, at det fællesskab kan fungere, og at det også fungerer på en sådan måde, at vi ikke kommer ud i en konkurrenceforvridning. Det burde vi kunne være enige om.

Det er rigtigt, det, der blev fremført om, hvad arbejdsgiverne har givet udtryk for at de mener om retten til forældreorlov, men det, jeg har lagt mærke til som noget positivt, og som jeg også synes De Konservative burde bemærke, er den holdning, der nu er lagt op til, nemlig at vi nu skal se at få det mest positive ud af disse ordninger, således at de bliver til glæde for medarbejderne, til udvikling for medarbejderne, og således at der bliver livskvalitet i virksomhederne.

Det er trods alt et godt og brugbart signal, som jeg synes vi burde tage ad notam. Men selvfølgelig må vi også være klar over, at arbejdsgiverne ikke har ændret deres grundholdning til alt det, der hedder aftaler.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Det, jeg sagde, var jo netop, at der ikke kommer den mængde uddannelse til glæde for medarbejderne, som vi gerne ville have haft, fordi man altså nu får større forpligtelser som arbejdsgiver, hvis man tager nogle ind i jobtræning på 6 måneder efter ændringen med EF.

Det er jo sådan, at man godt kan sende sine forslag til høring, så man ikke skal komme i den, synes jeg, mere akavede situation, at man først vedtager en ting og så kommer og siger: Undskyld, vi må for resten lave den om igen. Det er faktisk en praksis, man udmærket kan anvende, at sige: Støder det imod konkurrencereglerne, hvis vi gør sådan og sådan?

Jeg er enig med EF i, at man ikke skal have statstilskud i de forskellige lande i forbindelse med arbejdskraften, for derved forvrider man jo konkurrencen, og det vil sige, at de stater, der har flest penge at putte ind i statstilskud, så kan sænke ledigheden. Det er jeg enig med EF i, og det forstår jeg også at Socialdemokratiet er.

Men så kunne vi måske også være enige om, at vi faktisk hellere skulle komme i den situation, at vi giver generelle ændringer for er-

[Per Stig Møller]

hvervslivet og laver en ydelsesreform, således at man i det store og hele – hele vejen rundt – får forbedrede vilkår. Så vil der også komme flere i beskæftigelse.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nu skal vi have den julefred frem. Vi kan godt diskutere, hvilken form vi skal bruge i forbindelse med vores EF-samarbejde, men her i denne sag må vi sige, at det er noget, vi må tage til efterretning. Så kan vi prøve at se på, om det er på den anden måde, vi skal gøre det, eller det er, som vi gjorde det her, når vi kommer i en tilsvarende situation i fremtiden.

Så må jeg sige, at jeg mener, der er lagt gode muligheder op med hensyn til uddannelse, og det er da heller ikke blevet anfægtet, at der skal sættes uddannelse i gang og laves uddannelsesorlov og uddannelsesydelser. Så der er altså gode, reelle muligheder for, at vore virksomheder kan udvikle sig, når det drejer sig om, hvordan kan man gøre sig bedre, hvordan kan man gøre sig dygtigere, hvordan kan man få det til at blive til noget, der er inspirerende, der vokser videre.

Helge Sander (V):

Med dette lovforslag vil regeringen nu rette lidt op på flere af arbejdsmarkedsreformens smuttere. Samtidig efterkommer man et krav fra EU om at dæmpe de konkurrenceforvridende effekter af løntilskudsordningen.

Arbejdsministeren fortjener anerkendelse for, at hun nu foretager nogle af de helt nødvendige korrektioner af sin noget forhastede lovgivning. Det er positivt, at vi får lejlighed til at rette på reformens smuttere allerede nu, inden de for alvor træder i kraft til nytår, men det ændrer jo ikke ved, at hovedindtrykket består, nemlig at selv med disse ændringer er vi milevidt fra den helt nødvendige reform af vores arbejdsmarkedspolitik.

Der har været mange udsagn, siden vi vedtog reformen i juni måned, og senest har vi jo hørt vismændene sige det meget klart i den nyeste rapport, hvorfra jeg tillader mig at citere:

»Regeringens reform forbedrer ikke arbejdsmarkedet, og de nye arbejdsmarkedsfonde er ene og alene en skatteomlægning.«

Så kort formulerer vismændene sig, når de skal begrunde, hvorfor de giver dumpekarak-

ter til denne regerings højest prioriterede lov-pakke.

Vi ser af lovforslaget, at Europa-Kommissionen også er bekymret for konkurrenceforvridning i forbindelse med løntilskudsordningen. EU har givet regeringen en frist på tre år til at finde alternative løsninger på de problemer, som vores mange kunstige støtteordninger skaber.

Det må vist efterhånden stå klart for alle, at vi ikke løser vores ledighedsproblemer ved kunstige støtteordninger. Kun gennem en gennemgribende reform af vore dagpenge og af kontanthjælpen giver vi plads til den nødvendige lønspredning. Hvis vi skal have de unge og de svage, som vi jo taler en hel del om i dette forslag, ind på arbejdsmarkedet, tror vi kun, der er én vej, nemlig at man sørger for at få større fleksibilitet, større spredning af lønnen, og her vil vi endnu en gang give det bud, som vi også hører oftere og oftere i den offentlige debat, nemlig indslusningsløn.

Regeringen vil nu med dette forslag rette op på nogle af de allermest urimelige regler vedrørende retten til forældreorlov. Vi glæder os over, at man efterkommer de ønsker og den stærke kritik, som arbejdsgiverne har givet af varslingsreglerne ved orlov. Det er glædeligt, at vi med forslaget får stoppet muligheden for at skaffe sig en beskyttelse år ud i fremtiden. Det hører også til det positive, at man skal have været på arbejdspladsen en vis tid, før man har ret til orlov.

Men trods disse ændringer må vi fastholde, at de fundamentale problemer stadig væk består. Venstre har intet imod en aftalt forældreorlov med krav om genbeskæftigelse, for en sådan ordning har jo allerede vist sig at være en succes, men det her er trods alle lapperierne både en for dyr og en for dårlig løsning.

Arbejdsministeren foreslår også nogle ændringer for så vidt angår udpegning af medlemmer til Landsarbejdsrådet og til de regionale arbejdsmarkedsråd. Disse ændringer kan vi støtte. Det er tilfredsstillende, at man nu tilpasser rådenes funktionsperiode, så kommuner og amter også får reel mulighed for at deltage i arbejdet i de nye råd efter kommunalvalget.

Vi skal takke for lovforslaget, fordi det på nogle områder bærer i den rigtige retning. Men som sagt, de nødvendige grundlæggende for-

[Helge Sander]

bedringer finder vi ikke, og vi kan derfor ikke støtte forslaget i sin helhed.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg må sige til hr. Helge Sander: Det angreb på lønnen har vi jo hørt før. Vi ved godt, at Venstres vej er at få nedsat lønningerne i det her samfund. Men vi i Socialdemokratiet tror ikke en pind på det system til at løse vores problemer med. Vi har tværtimod den opfattelse, at det er uddannelse, det er opkvalificering, der skal til, og de instrumenter ligger i en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

Vent derfor med alle de kritiske bemærkninger, til vi har set, at det kommer til at fungere, og læg mærke til, at flere og flere – også fra arbejdsgiverside – udtaler sig positivt om, at vi nok skal få gang i en god udvikling.

Der tales jo ikke mere så meget om det angreb, som Venstre gerne vil føre ind i debatten, nemlig indslusningslønnen, fordi flere og flere oplever, at det ikke er vejen.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Hvis hr. Ole Vagn Christensens korte bemærkning var udtryk for holdningen i Socialdemokratiet, så må jeg sige, at jeg er meget bekymret.

Det, jeg sagde, var ikke et angreb på lønnen. Det var en hjælp til de mennesker, som ikke kan komme ind på arbejdsmarkedet. Det er det, der er så bekymrende. Gang på gang møder vi et Socialdemokrati, der – ja, nu er jeg ved at bruge en af de floskler, vi bruger så ofte, men som er ganske rigtige: Man er så forstønet, og man er så forblændet af den politik, som man troede var gangbar for årtier siden.

I dag er den eneste mulighed for, at vi kan få flere ind på arbejdsmarkedet, at vi får en større fleksibilitet, at vi får større lønspredning. Og så må folk så til at vurdere: Vil vi hellere have en arbejdsopgave i det her samfund, eller vil vi bare have pengene stillet til rådighed ved hjælp af de mange kunstige ordninger, som vi etablerer? Jeg tror, at flere og flere gerne vil have en opgave at løse, have noget at stå op til hver eneste dag, og hvis der er flere, der skal have det, er det nødvendigt, at vi får større lønspredning, sådan at de mange job, som jeg tror

primært er at finde i servicesektoren, kan blive besat. Det er den eneste løsning, der er.

Det er ikke et angreb på lønnen. Det er derimod at hjælpe de unge og de alt for mange, som ikke har et fast tag i arbejdsmarkedet, så de kan komme ind og få en opgave, som jeg har det bestemte indtryk at de meget gerne vil løse.

Så er det jo forunderligt at høre, at hr. Ole Vagn Christensen siger, at flere og flere taler for det, som Socialdemokratiet giver udtryk for. Nej, det er der ikke flere og flere der taler for. Jeg citerede senest vismændene. Jeg synes, der er flere og flere, der forholder sig realistisk til det problem, vi står over for, og gang på gang siger: Er det således, at vi skal videre, så skal vi have en større lønspredning.

Det ved jeg godt kan betyde, at det måske efterfølgende skal reguleres ved hjælp af vores skattelovgivning osv., men det synes jeg er et helt andet problem. I første omgang vil jeg gerne, at vi giver flest mulige mulighed for at komme ind på arbejdsmarkedet, og det kræver lønspredning.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nu kan jeg godt lide at kalde en skovl for en skovl og en spade for en spade, og derfor vil jeg godt sige til hr. Helge Sander: Er det ikke lavere løn, man taler om? Er det en højere løn, der skal komme ud af lønspredningen, og et højere løngrundlag, man tager sit udgangspunkt i? Er det det, man mener, så sig det. Sig, at det er på den måde, man vil sætte gang i udviklingen. Jeg har helt klart fået den opfattelse, at det er det modsatte, når jeg har lyttet til hr. Helge Sanders taler.

Og så vil jeg gerne sige, at jeg har besøgt mange virksomheder. Jeg har endda også været i den situation, at jeg har været ude i praktik på en virksomhed, og jeg har ikke et eneste sted stødt på, at det var lavere løn eller indslusningsløn, der kunne løse de problemer, som de stod i, for at få fremmet deres udviklingspotentiale. Nej, det drejede sig om: Hvordan får vi opkvalificeret? Hvordan får vi videreuddannet? Hvordan får vi løftet os selv? Det var det, der var det primære. Og hvordan laver vi de nødvendige indgange for de unge mennesker, så de også kan komme ind og være med på arbejdsmarkedet? Det er de problemer, jeg har

[Ole Vagn Christensen]

hørt man har været optaget af. Det har overhovedet ikke drejet sig om de andre ting.

Så prøver man at trække servicesektoren frem – en servicesektor, som overhovedet ikke eksisterer. Man tror, at hvis man starter med lave lønninger dér, så kan man få sat sådan et system i gang, for så vil folk nok betale for det. Men i hele den udvikling må der være anstændighed, så jeg vil godt stille det konkrete spørgsmål til hr. Helge Sander: Er det ikke lavere løn generelt, man taler om, når man taler om fleksibilitet og indslusningsløn?

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Vi har i dag vistnok 39 forskellige løntilskudsordninger – løntilskudsordninger, som ikke mindst Socialdemokratiet har medvirket til. Og det er for mig det bedste bevis på, at også Socialdemokratiet accepterer, at der er opgaver i dette samfund, som ikke lever op til mindstelønnen.

Når man gør det, så må man jo erkende, at problemet kan løses på to måder, nemlig gennem tilskud eller gennem en reel betaling af det, som opgaven er værd. Og dér er det, vi inden for Venstre siger, at vi føler, det er væsentligst, at vi får folk ud på arbejdsmarkedet, og så må man tjene det, som man nu kan tjene ved den opgave, der er at løse. Dér er det, hr. Ole Vagn Christensen fokuserer så stærkt på mindstelønningerne.

Så erkender vi gerne, at der kan være tale om en aflønning, der er så lav, at det er nødvendigt at supplere eller på anden måde regulere – f.eks. ved en begunstiggelse i bunden af skattesystemet. Men det er en helt anden snak. Det, vi bare gerne vil have Socialdemokratiet til at erkende, det er, at der er job i det her samfund, som kan løses, hvis bare man ikke skal opfylde mindstelønnen.

Og så må jeg til dokumentation af det sidste og i relation til hr. Ole Vagn Christensens spørgsmål sige: Det er da bemærkelsesværdigt – og det er tal, vi har mødt tidligere i forhandlingerne i Arbejdsmarkedsudvalget – at ser vi på de 17-årige, så er der kun 2 pct.s ledighed. Ser vi på de 19-årige, så er der 16 pct.s ledighed. Hvorfor er der det? Fordi de er fyldt 18 år i mellemtiden; så skal de have mindebetalinger, og det er der altså mange job der ikke kan bære. Det er dér, hunden ligger begravet, og

det må hr. Ole Vagn Christensen og Socialdemokratiet snart acceptere.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg vil gerne gøre et par bemærkninger til det, hr. Helge Sander kom frem med her sidst.

Den ene bemærkning gælder løntilskudene. Jeg mener ikke, at vi har set en stærkere acceleration her nu, end vi har set igennem de sidste 10 år. Og nu gøres der virkelig tiltag til, at vi kan få gjort det lidt mere målrettet, så vi kan få udnyttet disse løntilskudsordninger lidt bedre, så der ikke bliver tale om en skraldespandsmodel – i en tid, hvor vi snakker meget om skraldemandsmodel – men om noget, der virkelig er målrettet.

Så vil jeg også gerne nævne hele det begreb, der hedder selvunden jobtræning, som jo også er en gang tilskud. Men jeg kunne forstå, at det, hr. Helge Sander nu snakkede om sidst, var, at man skulle lave tilskud på en anden måde, nemlig via skattesystemet. Alt er jo tilskud; det er bare, at man kalder barnet en hel masse andre ting, man prøver på at opfinde nogle begreber.

Og så vil jeg sige til hr. Helge Sander, at de arbejdsdrengene på 17 år, som man nævner, arbejder efter nogle specielle regler, men de har sandelig også et arbejde, som har en helt anden karakter end det, der gerne skulle være deres fremtid. Det, det drejer sig om, når man er blevet 18 år og derover, er at få lidt mere perspektiv i det, man foretager sig i sit liv. Det må være det, der er målsætningen for dette Ting.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Helge Sander har ordet for en kort bemærkning, og så skal vi nok til at gå videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Perspektivet i Socialdemokratiets politik er ganske enkelt, at man står uden arbejde; det viste det eksempel, jeg nævnte. Derfor er det måske meget rigtigt i teorien, at man skal have en mere perspektivrig fremtid, når man fylder 18, men jeg tror ikke, der er mange, der ser særlig store perspektiver i at være arbejdsløs.

[Helge Sander]

Så lad os i stedet for hjælpe de arbejdsledige, og det er det, hele min argumentation går ud på. Derfor kan man ikke bare komme og sige, at de 17-årige har et job, der ikke er særligt perspektivrigt. De har et job. Det er mere, end hvad de har, når de bliver 18 og 19, fordi Socialdemokratiet med sin gammeldags holdning til alt det med indslusningsløn osv. forhindrer de unge mennesker i at have et job – og for den sags skyld også mange andre, som kunne finde et job inden for de mange områder, hvor der er tilstrækkelig mange opgaver at løse, hvis blot vi ikke havde det utrolig stive lønsystem, som vi har.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg skal rette mig efter, hvad formanden har sagt, så vi skal have det her afsluttet. Men jeg synes alligevel, at jeg har behov for at bede om denne korte bemærkning.

Det er ikke sådan, at alle 17-årige har en beskæftigelse. Det, hr. Helge Sander siger, betyder, at hvis man, efter at man er fyldt 18 år, skulle fortsætte med dette arbejde – som ikke har noget perspektiv, som er en mellemstation, inden man kommer i gang med noget, der er lidt mere perspektiv i – så vil det gå ud over nogle andre 17-årige, måske også 16-årige. Det er ikke sådan, at det kan løse vores arbejdsløshedssituation; tværtimod skaber det flere problemer.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal ikke anfægte hr. Ole Vagn Christensens ønske om, at julefreden skal sænke sig, men der er altså nogle bemærkninger undervejs, som må siges, før det kan lade sig gøre. Det var hr. Ole Vagn Christensen også et lysende eksempel på.

Jeg vil starte med at bede arbejdsministeren bekræfte, at arbejdsministeren ikke har givet besked på, at der skulle sendes den telefax ud til arbejdsformidlingerne, som er blevet afsendt i dag med henblik på at få stoppet godkendelse af orlovsordninger efter den gældende lov.

Der er ikke vedtaget nogen ny lov på området. Efter den gældende lov, som er blevet behandlet her i Folketinget de tre gange, den skal ifølge grundloven, kan man altså få orlovsordninger i dag. Man kan ikke stoppe sagsbe-

handlingen ude i arbejdsformidlingerne på den måde ved at sende en telefax ud og sige: Læg disse ansøgninger på is, indtil den nye lov kommer. Den slags har vi set eksempler på herinde de seneste par år, som har ført ud i det ekstreme, og jeg vil bede ministeren bekræfte, at det ikke er ministeren, der har givet besked på, at den skal sendes ud, for det er jeg sikker på at det ikke er. Og jeg vil også bede ministeren sørge for, at den telefax bliver kaldt tilbage igen.

Så vil jeg gå til lovforslaget. Der er jo gode ting i det, men der har desværre også – som det jo oftest er – indsneget sig nogle ting, som er mindre gode. Jeg skal starte med det, jeg synes er mildt sagt mindre godt.

Jeg synes for det første, der er nogle problemer i det, man foreslår vedrørende de 60-årige. Ifølge den tekst, der står, kan alle, der er 60, rent faktisk for eftertiden ikke være på dagpenge; de kan kun være på efterløn. Dér må jeg spørge: Hvad tænker man på? Hvad har man tænkt sig, at de mennesker, der ikke er i a-kasse og derfor ikke kan overgå til efterløn, skal gøre, hvis de bliver arbejdsløse som 59-årige? Det er vi nødt til at få afklaret i udvalgsarbejdet, så den lovgivning ikke kommer til at stå sådan, for jeg mener, det er klart diskriminerende mod ældre mennesker. Og man står altså ikke med det ene ben i graven, fordi man er fyldt 60 år.

Det andet er, at jeg tror, man i farten har glemt, at der findes en bestemmelse om, at hvis man er 63 år og vil gå på efterløn, har man ret til den højeste sats resten af perioden. Den eksisterende lovgivning, som jeg her har omtalt, og det, der står i lovforslaget, kan nemlig ikke komme til at hænge sammen. Det skal vi også have rettet op på.

Når det er sagt, ser jeg med milde øjne på, at vi laver nogle ændringer vedrørende varsling og vedrørende afskedigelsesbestemmelserne, for det, der er kommet ud af det, har vel ikke helt været hensigten. Det vil vi derfor godt være med til at se på.

Men vi bliver nødt til at advare lidt, for vi synes, det er lidt hårdt, når der står, at man skal varsle en børnepasningsorlov, 26 uger før den starter. Det tror jeg ikke er hensigten, men sådan kan teksten læses, og når den kan læses sådan, kan der blive uklarheder om det. Det er derfor, jeg gør opmærksom på det nu; vi bør få

[Lilli Gyldenkilde]

rettet det til, så det ikke står sådan, for jeg tror som sagt ikke, det har været hensigten. Hensigten har været, at man ikke skulle kunne sikre sig mod afskedigelse i et par år med de normale varslingsregler, der ligger i loven, som den er i dag.

Det er lidt underligt, at jeg skal sige det, men ret skal jo være ret. Europa-Kommissionen har gjort indsigelse mod jobtræningsordninger i arbejdsmarkedsreformen. Pudsigt nok er det, der nu foreslås, noget, SF har talt om mange gange, nemlig at når der skal gives tilskud til private, så bør det følges op af, at de skal indgå en kontrakt på normalt regulært arbejde. Derved kan der komme noget perspektiv ind i det, så man ikke kan lade jobtilskudspersonerne rotere rundt hele tiden. Så jeg vil ikke sige: Hurra for Kommissionen, men jeg vil dog sige, at der er kommet lidt mere fornuft ind i forslaget med det, der er kommet dernedefra.

Jeg skal slutte nu, men taletid er udløbet. Der er mange gode ting, som vi kan støtte; der er også et par mindre gode ting. Og det med efterlønnen må vi have ændret. Hvis ikke vi får ændret det, støtter vi ikke lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg vil først takke fru Lilli Gyldenkilde for hendes bemærkninger.

Så vil jeg blot sige, at vores opfattelse af det her – og derfor kan vi være fuldstændig trygge ved hinanden – er, at der skal være parallelitet mellem retten til dagpenge i forbindelse med, at man er 60 år, og så de dagpenge, man kan få, hvis man går på efterløn, altså den højeste sats. Der skulle gerne være parallelitet her, så der ikke kan spekuleres i, om man gør det ene eller man gør det andet. Det er sådan set det, der har været hovedformålet, og det er det, der også vil blive slået fast under de drøftelser, vi skal have.

Poul Nødgaard (FP):

Da Folketinget vedtog arbejdsmarkedsreformen for et halvt års tid siden, var Fremskridtspartiet ikke med til at vedtage den, og det kan vi så gentage her i dag, for det er simpelt hen, fordi vi finder, at det er mange, alt for mange lapperier.

Men den revision, der nu lægges op til, har jeg så bemærket, er bl.a. afstedkommet af EU-

Kommissionen. Det har også tidligere været lidt fremme i debatten i dag. Jeg må nok sige, at det var et spørgsmål, om ministerierne – i det her tilfælde Arbejdsministeriet – ikke skulle stemme lovene af med Kommissionen, inden de kommer her, for det er lidt uheldigt, synes jeg, at vi gang på gang vedtager en lov her i det høje Ting, og lige så snart vi tror, vi har fået den vedtaget, skal vi ændre både det ene og det andet.

Loven er, synes jeg, en opstramning i forhold til den lov, der er gældende, og som den er et supplement til med hensyn til arbejdsgiverne. Arbejdsgiverne får, synes jeg, trukket nogle ting ned over hovedet her. Der er ingen grund til, at jeg står og remser op, hvad det drejer sig om, det kan vi alt sammen se specielt i loven, men også i bemærkningerne til loven.

Det er ikke lige netop det, arbejdsgiverne har brug for: At der igen kommer nye strammere bestemmelser for dem. Vi ved alle, at vores erhvervsliv er ude i meget, meget store vanskeligheder. Det tror jeg også på at regeringen er klar over.

Men når det så er sagt, så er der ingen grund til at stå sådan en sen aften og holde et langt indlæg og udfylde hele min ordførertid, men jeg vil sige én ting til arbejdsministeren for at komme med en lidt jordnær udtalelse.

Jeg blev chokeret forleden dag, da jeg fik en henvendelse fra en borger, som står mig meget nær. Hun vil nu til at søge orlov efter de regler, der er for at kunne søge orlov. Hun har så først udfyldt ét skema, og det sendte hun af sted igennem systemet, som det hedder, først til arbejdsgiveren osv. Det kom så senere tilbage fra, jeg ved ikke, om det var a-kassen eller arbejdsformidlingen, og nu skulle der bruges et helt nyt skema.

Det er jo enormt træls, når man har fået udfyldt sådan et skema og så bliver bedt om at gøre det en gang til, men det er faktisk ikke det værste, arbejdsminister. Jeg går ud fra, at arbejdsministeren er klar over, hvordan det skema er opbygget, som man skal bruge, når man søger orlov.

Man går først til sin arbejdsgiver, og det synes jeg er ret og rimeligt, for det er reelt en aftale, så arbejdsgiveren skal vide det. Derefter cykler ansøgningen fra kommunen til arbejdsformidlingen til a-kassen osv.

[Poul Nødgaard]

Jamen det er rigtigt, sådan er skemaet opbygget, og den, der søger orlov, kan ikke have nogen tillid til, at det skema cykler den rigtige vej i en tid, hvor man dynger papir hen i hovedet på de offentlige myndigheder. Jeg forudser, at de skemaer går i stå et eller andet sted i systemet.

Nu beder jeg arbejdsministeren om at høre rigtig godt efter. Var det dog ikke en idé, at borgere, der søger orlov, søger ét sted? Hvis man så skal have udtalelser fra kommunen eller fra arbejdsformidlingen og fra a-kassen, så kan dog den ene myndighed indhente oplysningerne hos den anden. Jeg synes simpelt hen, det er det mest bureaukratiske skema, jeg har set i de tre år, jeg har siddet her i Folketinget, og det er i hvert fald ikke den slags, der fremmer lysten hos borgerne til at søge orlov, når de skal igennem et så bureaukratisk system.

Nå, lad det ligge. Jeg håber, arbejdsministeren har suget til sig og vil sørge for, at det bliver forenklet, således at folk på en tryg mere måde kan søge disse orlovsordninger, som nu er vedtaget, og som skal køre. Jeg synes i hvert fald ikke, regeringen har lagt op til at checke noget mere efter ude i systemet, hvad man gør dér, når lovene er vedtaget her i Folketinget.

Jeg kan tage skemaet med til ministeren. Hvis hun ikke kender det, tror jeg, selv hun vil få røde kinder, når hun ser det. Det fik jeg i hvert fald.

Dorit Myltoft (RV):

Da partiets ordfører på området, hr. Jørgen Estrup, ikke kan være til stede her i dag, skal jeg blot meddele, at Det Radikale Venstre støtter forslaget og aktivt vil deltage i udvalgsarbejdet.

Ole M. Nielsen (KRF):

Der er mange elementer i det her forslag, til dels justeringer, fordi vi er blevet klogere, og det er jo en god idé. Nu er det selvfølgelig noget helt nyt for regeringer i Danmark, at de kan blive klogere.

Det første element er en følge af en indvending fra Europa-Unionen. Det er naturligvis irriterende, at Kommissionens indvendinger mod ordningerne her kommer så sent, men der er jo ikke noget så galt, at det ikke er godt for noget. Jeg opfatter de ændringer i jobtrænings-

forløbet, der foreslås, som en forbedring af ordningerne.

Et andet og rigtig godt element i den pakke her er en præcisering af reglerne for børnepasningsorlov. Det er en rimelig begrænsning af lønmodtagernes nye mulighed for at sikre sig mod fyring.

Det kunne naturligvis være dejligt, men det ville være urimeligt, hvis det var, som ordningen var først.

Samtidig fastsættes der regler for lønmodtagerens varsel til arbejdsgiveren. Bedre regler. Ordningen er stadig god for børnene og deres forældre, og nu er de tålelige også for arbejdsgiverne.

Vi noterer os med glæde, at arbejdsgiverne om ikke absolut elsker ordningen, så i hvert fald udtaler, at de ikke vil modarbejde den. Det er vel også det længste, vi kan nå over for den regering her.

Dejligt, når vi på en fornuftig vis i samarbejde kan rette tingene til.

Vi kan støtte alle lovforslagets enkeltheder.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Ja, sådan helt julefred var det jo ikke, i hvert fald ikke, når man hørte på Det Konservative Folkeparti og Venstre. Det var nok også for tidligt. Vi har trods alt ikke jul endnu.

Jeg vil godt sige indledningsvis, at det er jo en lang proces med så omfattende en lovgivning, som dette her er – hele forårets debat, vedtagelse den 24. maj og så et omfattende bekendtgørelsesarbejde efterfølgende – og jeg synes ærlig talt ikke, at der er noget forkert, noget mystisk eller noget forunderligt i, at der under bekendtgørelsesarbejdet udkrystalliserer sig nogle problemer, som man ikke umiddelbart kan løse, hvis der ikke er lovhjælp til at følge de ønsker, de kritikpunkter, parterne har.

Men jeg går som minister ved først give lejlighed til Folketinget og får den lovhjælp, som kan justere nogle af de ting, der har været rejst som spørgsmål, som ideer, som problemer under bekendtgørelsesarbejdet.

Det har jeg af gode grunde ikke kunnet gøre i hele sommerferien, så det synes jeg egentlig ikke der er noget hverken kritisabelt eller forunderligt i.

Først give lejlighed – det var så nu, da EU-Kommissionen har sagt, at den ordning, vi har i dag, og som er notificeret, som det hedder,

[Arbejdsministeren]

altså jobtilbudsordningen med de ni måneders jobtilbud, er godkendt af Kommissionen.

Vi har ikke haft mulighed for – det har ingen regering haft og i virkeligheden heller ikke ønsket – at få godkendelse i EF, før vi traf beslutninger her i Folketinget. Det ville være den forkerte rækkefølge, vil jeg hævde til hver en tid.

Det fremgår meget klart af lovgivningen fra foråret, at denne her lov træder i kraft under forudsætning af EF's godkendelse. Den forhandling, der skal føres med EU-Kommissionen, kan ikke føres, før Folketinget har talt, altså har vedtaget loven og på den baggrund forhandlet om, hvor langt det kan gå.

Der har været nogle problemer rejst af EU-Kommissionen, fordi vi lægger vores arbejdsmarkedspolitik om til at være en regionalt forankret politik, mere individuelt baseret, og dermed er der selvfølgelig også en lidt større risiko for konkurrenceforvridning, hvis der ikke er nogle præcise rammer for varigheden og for kravet om modydelse.

Fru Lilli Gyldenkilde havde lidt svært ved det, men fik alligevel sagt, at denne lov faktisk er blevet bedre, efter at EU-Kommissionen har anbefalet os, hvordan den skulle justeres, så den ikke blev konkurrenceforvridende.

Jeg deler slet ikke den opfattelse, hr. Per Stig Møller havde, nemlig at dette her skulle betyde, at der kom færre i jobtræning. Jeg har den opfattelse – og det er det, som DA har givet udtryk for i Landsarbejdsrådet – at dette her er en klar forbedring også set med arbejdsgiverøjne, fordi man i hvert fald i moderne ordentlige virksomheder gerne vil tage jobtræningspersoner ind som en del af en handlingsplan og også gerne vil lægge noget kvalitet ind i det jobtræningsforløb, som nogle steder ikke har den kvalitet og den lødighed, som vi gerne vil have.

Jeg er meget glad for den behandling, der har været i Landsarbejdsrådet på dette her punkt. Den har helt entydigt ført til en godkendelse, til en anbefaling af de her justeringer.

Så siger hr. Per Stig Møller, at det gik for stærkt, og nu kommer vi her med nogle ændringer. Det er der også flere andre der har sagt.

Det har jeg givet forklaringen på. Man kan ikke komme til Folketinget, hver gang man ser en lille krølle, der skal rettes ud midt om som-

meren, når man er i gang med bekendtgørelsesarbejdet. Vi gør det som sagt ved først givne lejlighed.

Vi har ikke ønsket at ændre på det tvungne, lidt rigide genbesættelseskrav, som der er i de nuværende orlovsordninger, og det er, fordi vi har lagt øre til den kritik af det, at det i sig selv var en barriere for, at folk kunne få orlov, og vi vil gerne have, at der skal være så få barrierer som muligt for folk, der gerne vil have orlov og i den konkrete situation kan aftale det med deres arbejdsgiver.

Jeg er lidt forundret over hr. Per Stig Møllers og hr. Helge Sanders kritik af løntilskudsordninger som helhed. Som hr. Ole Vagn Christensen ganske rigtigt sagde det, har det jo været et instrument, som min forgænger, hr. Kirkegaard, og min forgænger igen, hr. Henning Dyremose, flittigt har betjent sig af, og jeg vil gerne bidrage til Venstres og De Konservatives forståelse af, hvordan løntilskudsområdet har udviklet sig.

Det har udviklet sig på en måde, som vi i hvert fald i den nye regering gerne vil stramme lidt op på, for vi mener, at løntilskudsordning kan være et brugbart instrument, positivt, et kvalitetsmæssigt brugbart instrument til at få kanaliseret ledige ind på arbejdsmarkedet, så de får bedre mulighed for at få fodfæste på arbejdsmarkedet. I en bedre beskæftigelsessituation ville løntilskud som instrument være overflødig. Den bedre situation kommer, og når den kommer tilstrækkelig klart og stærkt, synes jeg, der er al mulig grund til at kigge vores løntilskudsordninger kritisk efter i sømme-

Jeg blev også lidt forundret over hr. Helge Sanders diskussion med hr. Ole Vagn Christensen om lønspredning og indslusningsløn. Jeg kom til at tænke på den diskussion, vi havde i sidste uge om Maastricht-aftalen, om den sociale dialog, om den danske model, hvor det var min opfattelse, at specielt Venstres ordfører, fru Charlotte Antonsen, var meget optaget af, hvor stærk en rolle parterne skulle spille i EF-lovgivningen, nemlig en lige så stærk rolle, som parterne på det danske arbejdsmarked spiller, når det drejer sig om vitale dele af arbejdsmarkedet.

Man må ærlig talt sige, at løndannelsen er en rimelig vital og central del af arbejdsmarkedet, og hvorfor i himlens navn skulle vi i Dan-

[Arbejdsministeren]

mark anbefale vores europæiske partnere at give arbejdsmarkedets parter på europæisk plan så stærk en placering som muligt, hvis vi så ugen efter siger, at nu skal vi nok klare en del af løndannelsen, og når vi netop praler med og anerkender og værdsætter den danske model, nemlig at det er parterne på arbejdsmarkedet, der træffer beslutninger om løn- og ansættelsesvilkår?

Så jeg vil svare hr. Helge Sander på den måde, at hvis danske arbejdsgivere så gerne vil have en indslusningsløn eller en bedre lønspredning, så er der god mulighed hvert andet år for at tage det spørgsmål op, og så må man forhandle sig frem til nogle løsninger, som giver den lønspredning eller den indslusningsløn, som man i Dansk Arbejdsgiverforening så gerne vil have. Så kan man ikke afslutte aftaler hvert andet år og gå ud ad døren og sige, at det var vel nok nogle gode aftaler, og så et halvt år efter komme og sige til Folketinget: Nu er der i øvrigt nogle grupper på arbejdsmarkedet, der skal have en dårligere løn end den, vi har aftalt os frem til.

Sådan kan man anstændigvis ikke behandle hverken Folketing eller arbejdsmarkedets parter.

Jeg må også sige til hr. Helge Sander, at jeg tager forholdsvis roligt på, hvad vismændene måtte have af meninger om arbejdsmarkedsreformen som sådan. Arbejdsmarkedsreformen er ikke løsningen på beskæftigelseskrisen, det er en beskæftigelsespolitik, det er en erhvervs-politik, det er en investeringspolitik, og det er en økonomisk politik, og arbejdsmarkedsreformen er jo så det grundlag, der skal give de ledige de bedst mulige kvalifikationer til til enhver tid at gå ind på det arbejdsmarked, som gerne skulle åbne sig op og etablere nogle flere arbejdspladser. Det er i hvert fald ikke noget, arbejdsmarkedspolitikken som sådan kan løse.

Vi mener stadig væk, at det er vigtigt, at dagens børnefamilier udstyres med en ret til børneorlov, og derfor har vi ikke villet ændre på den ret, men har villet give nogle muligheder for noget bedre varsling, så man på nogle stræk kunne imødekomme de røster, vi har hørt, og den kritik, vi har hørt fra arbejdsmarkedets parter.

Så tror jeg også, at hr. Helge Sander har gjort sig skyldig i en misforståelse, når hr. Helge Sander tilsyneladende læser bemærkninger-

ne om Landsarbejdsrådet på den måde, at nu er det vel nok godt, at kommunerne kan komme ind og få en reel indflydelse. Det kan kommunerne allerede, og de tiltager sig en reel indflydelse, og jeg vil sige, at kommunernes repræsentation i Landsarbejdsrådet med tre medlemmer har betydet et løft af den arbejdsmarkedspolitiske diskussion, der har været i det nye Landsarbejdsråd, som har været i gang siden 1. oktober, et utrolig godt medspil med hensyn til at blive enige om udmeldingerne til de regionale råd, hvor LO, DA, FTF, AC, SALA, Ledernes Hovedorganisation og også kommuner og amtsrådsforening i enighed har meldt ud til de regionale arbejdsmarkedsråd om, hvordan succeskriterierne skal være i den regionale arbejdsmarkedspolitik.

Et af de succeskriterier, som jeg lægger meget vægt på, og som parterne er enige om, er, at der skal etableres så mange jobrotationsaftaler som overhovedet muligt, og det siger altså noget om, at man spiller med, man spiller positivt med. Det er al mulig anerkendelse værd, og det er også derfor, jeg nævner det her fra Folketingets talerstol, for jeg synes, man skal have dyb respekt for det arbejde, som Landsarbejdsrådet med nogle meget stramme tidsfrister lægger navn og ryg til.

Jeg vil til fru Lilli Gyldenkilde sige, at jeg er ikke bekendt med, at der er sendt en telefax ud i dag, men jeg vil selvfølgelig gå tilbage og forhøre mig om det. Fru Lilli Gyldenkilde har jo fuldstændig ret, man kan ikke begynde at ændre i en lov, før den er vedtaget, og administrere efter en lov, før den er vedtaget. Men man kan dybest set sige, at der er ikke nogen lov, der er gældende.

Der er en lov, der er vedtaget, men den kommer først til at gælde fra 1. januar 1994. Men jeg skal kigge på, hvad det er, der er sendt ud. Jeg har ikke givet besked om nogen telefaxudsendelse. I øvrigt kan man næsten blive helt bekymret for dette her med telefax i den politiske verden, selv om det i øvrigt er et ganske fornuftigt redskab. Men jeg skal gå tilbage og checke sagen, det vil jeg godt give tilsagn om.

Så til det med de 60-årige. Der er alene tale om, at vi justerer retsgrundlaget for de 60-årige til det, der svarer til det gældende i dag, forstået på den måde, at hvis man bliver ledig som 60-årig, har man ret til det, man plejer at have, altså efterløn 2½ år på 1. sats og efterløn efterfølgende på 2. sats.

[Arbejdsministeren]

Det, der er tale om i ændringen, er, at vi synes, der er brug for systematik i delperiode 1 i forhold til efterlønsordningens 1. trin på 2½ år. Når vi gør det, er det ikke for at tage nogen rettigheder fra efterlønsmodtagerne, men fordi vi faktisk mener, at det er rimeligt og rigtigt, at der er den samme tidsramme for delperiode 1 og for efterlønsordningens 1. trin.

Men jeg bidrager selvfølgelig meget gerne i Arbejdsmarkedsudvalget til belysning af, hvorfor vi finder, det er nødvendigt – for jeg kan forstå, det er afgørende for SF's støtte til forslaget – lige så vel som jeg bidrager til en klargøring af, hvordan de 63-årige efterlønsmodtagere er stillet. Det er der ikke sket nogen ændringer i.

Til sidst vil jeg tilkendegive, at der kan være nogle justeringsbehov med hensyn til punkt 8, § 11; det er også noget af det, der har været spurgt til her, og jeg vil tilkendegive, at jeg kommer med en klargøring af teksten til § 11 i udvalget i morgen tidlig.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Dette lovkompleks kommer til at spille en ret kraftig rolle for borgernes skatteblanket, som jo nu har fået en bruttoskat på 5 pct., og som om et par år får én på 8 pct., afhængigt af, om regeringens forudsigelser og forudsætninger går i opfyldelse. Så er det altså ret vigtigt, at ministeren her i dag står og siger, at der bestemt ikke kommer færre i jobtræning og altså kommer lige så mange ud af arbejdsløshedskøen, som man havde ventet.

Dér er det kun, jeg tillader mig at sige, at når EU af forståelige grunde nu siger, at man forpligtes til at uddanne den ledige svarende til en tolvtedel af tilskudsperioden eller efterfølgende ansætte den ledige uden tilskud i en periode svarende til løntilskudsperioden, så tror jeg altså – jeg håber det ikke, naturligvis ikke, jeg håber selvfølgelig, at der kommer så mange som muligt i rotation – så tror jeg, og så kan jeg frygte, og jeg har grund til at tro, at det kommer til at gå sådan, at der så kommer færre ind, fordi man får nogle større forpligtelser, end der var i regeringens oprindelige forslag. Og når der kommer større forpligtelser end i regeringens oprindelige forslag, betyder det altså også, at der kommer færre ind, og det vil sige,

at så falder bruttoskatten. Det er også derfor, jeg fra starten har advaret imod, at man fjernede genbesættelseskravet. Der er ingen – overhovedet ingen – der tror på regeringens tal for genbesættelser. Jeg har ikke set nogen støtte dem. Tallene ligger i vurderingerne mellem 33 pct. og 40–50 pct., og regeringen har brug for mindst 66 pct. Jeg tror endda, at det var højere. Det vil igen sige, at der også ligger en ekstra regning og venter på skatteborgerne. Der kommer flere ud og færre ind, og det giver en højere bruttoskat.

Så til sidst om løntilskudsmodellen. Det skal være kort.

Det er da klart, at det kan være en fornuftig gulerod for at få sat gang i beskæftigelsen, at man tager folk ind fra ledighedskøen. Vi var i den situation i regeringsperioden, at vi ikke kunne få det flertal, vi gerne ville, for en ydelsesreform, som selvfølgelig hænger sammen med lønstrukturen, og når man ikke kan det, så må man bruge andre virkemidler, og dér brugte vi så løntilskudsmodellen.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jeg tror ikke, der opstår den store uenighed, når vi skal skrive historien om de forskellige løntilskudsordninger. I forlængelse af det, hr. Per Stig Møller netop har sagt, ved vi jo godt, hvordan tingene forholdt sig i de 10 år, da vi havde mindretalsregeringer. Og med de mange møder, som den nuværende arbejdsminister har deltaget i sammen med os andre, kender vi til de reelle forhold, og det må vi forholde os til.

Så derfor synes jeg ikke, det er helt korrekt at drage den slutning, som hr. Ole Vagn Christensen drog og nu senest arbejdsministeren, for det har jo aldrig været vores livret.

Derfor vil jeg gerne vende spørgsmålet om og sige til arbejdsministeren: Skal det forstås sådan, at regeringen er parat til at afskaffe løntilskudsordningerne og i hvert fald se meget, meget kritisk på dem, så er vi parat til at komme til et møde, hvor vi kan tale om de mange bindinger, som vi har på hinanden med de aftaler, der er indgået på arbejdsmarkedet de seneste år.

Vi venter spændt på, om der kommer en sådan invitation.

[Helge Sander]

Så synes jeg, at arbejdsministeren blander tingene lidt sammen, når hun taler om lønspredning og indslusningsløn sammen med den danske model og debatten om EU.

Vi er meget stemt for den danske model. Det ved arbejdsministeren. Det ved alle. Men det ændrer jo ikke ved, at vi synes, det er uheldigt, at vi har så stift et lønsystem. Men det skal ikke bebrejdes den danske model som sådan.

Og når man så nævner disse overenskomstforhandlinger, man har hvert andet år, så er det da utroligt, at fagbevægelsen ikke lægger større vægt på at få en større løndifferentiering, således at man kunne få flere i arbejde. Derfor vil jeg også gerne her spørge arbejdsministeren: Skulle arbejdsministerens bemærkninger forstås sådan, at arbejdsministeren nu vil anbefale eller måske endda lægge pres på fagbevægelsen for med større styrke at fremføre ønsket om indslusningsløn ved den næste overenskomst?

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg vil gerne sige til arbejdsministeren, at jeg synes ikke, den besvarelse, jeg fik om telefaksen, var god nok.

Jeg vil bede ministeren gå på talerstolen og sige, at den sag bliver ordnet i dag, senest i morgen tidlig. Så må der gå meddelelse rundt til arbejdsformidlingerne om, at man ikke kan lægge administrationen af en lov til side, fordi man forventer, at der kommer en ny til 1. januar. Ellers er der en sag, og det synes jeg ikke der skal være.

Derfor beder jeg arbejdsministeren bekræfte, at det vil blive gjort.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Det vil jeg gerne bekræfte.

Jeg glemte at svare hr. Poul Nødgaard på dette her med skemaet.

Jeg må formode, at der er tale om et menneske, som ikke er forsikret ledig, men er bistandsmodtager; for i den situation, hvor man er forsikret ledig, er man ikke på nogen måde forpligtet i forhold til kommunerne.

Men jeg vil da se frem til at få sagen på mit bord og kigge på den, for jeg er for så vidt enig i, at ordninger skal administreres så hensigtsmæssigt, så enkelt, så ubureaukratisk og forståeligt som muligt.

Hvis der er et skema, jeg skal kigge på, så hellere i dag end i morgen.

Til hr. Per Stig Møller: Jeg synes, det er meget svært at svinge sig op i forhold til det her forslag om jobtræning og så sige, at det har virkning for folks skattekort. Altså, skattekortene er sendt ud, ikke sandt? – så det kan højst få virkning fra næste år, hvis det overhovedet skulle have nogen virkning. Det tror jeg ikke et øjeblik på, for det, der er tale om, er, at de aftaler, man indgår virksomhederne, arbejdsformidlingen, arbejdsløsheds-kasserne imellem, er nogle aftaler, som lægger op til, at enten har man 6 måneders jobtræning, og så er alt, som det plejer, bortset fra at det er 3 måneder kortere, eller også går man ind på tankegangen, idet man siger: Vi vil gerne have en jobtilbudsperson, vi har en uddannelsespolitik i vores virksomhed, og hvis vi vil have vedkommende mere end 6 måneder, accepterer vi på arbejdsstedet som arbejdsgiver, at der i en tolvtedel af den tid, vi vil have personen mere end de seks måneder, skal være noget uddannelse eller en ansættelse uden tilskud.

Det er helt frivilligt for virksomhederne at gøre det, og hvis det skulle vise sig, at man ikke får jobtræningspladser nok, skal vi nok i de regionale arbejdsmarkedsråd og i Landsarbejdsrådet finde løsninger på det ved måske at få lidt mere uddannelse ind i handlingsplanerne, og det er jo så ikke så dårligt endda, så det skal vi såmænd nok klare. Jeg håber i hvert fald, at skatteborgerne i dette land er forholdsvis fortrøstningsfulde og glæder sig på samme måde, som alle parter i Landsarbejdsrådet har glædet sig over, at der nu endelig stilles nogle kvalitetskrav i forbindelse med de løntilskudsordninger, vi nu har fra 1. januar.

I øvrigt synes jeg ærlig talt, man skulle holde op med den dér sang fra de varme lande fra både hr. Per Stig Møllers og hr. Helge Sanders side om, hvorfor man ikke selv har taget fat på løntilskuddene og prøvet at få rensset lidt op i det, men tværtimod har lagt lap på lap på løntilskudsordningerne, og at det skulle hænge sammen med 10 års mindretalsregering. Mig bekendt havde den tidligere regering ligesom den nuværende regering et parlamentarisk flertal bag sig under alle omstændigheder, og så kunne man jo, hvis man havde villet, bruge det parlamentariske flertal til at rense ud i nogle af de løntilskudsordninger, som man tyde-

[Arbejdsministeren]

ligvis har det dårligt med. Det har man under alle omstændigheder haft mulighed for i 10 år.

Jeg har siddet ved mange borde med min forgænger og med hr. Helge Sander, og jeg har ikke set ét eneste forslag fra den tidligere regering om, at man ville afskaffe løntilskudsordninger. Tværtimod har jeg set adskillige nye forslag som udgangspunkt for den daværende regerings politik. Så kom ikke og sig, at det er, fordi man har været mindretalsregering, at man ikke har gjort noget, for man har faktisk i sin attitude gjort det stik modsatte. Så den begrundelse synes jeg er en ualmindelig dårlig undskyldning.

Det, jeg prøvede at sige til hr. Helge Sander om løndannelsen, er, at parterne på arbejdsmarkedet er ansvarlige for løn- og ansættelsesvilkår, såvel arbejdstid som løn. Ønsker man fra arbejdsgiversiden et mere fleksibelt og mindre stift lønsystem, må man altså forhandle sig frem til en løsning, som man er tilfreds med, men jeg husker ikke nogen arbejdsgivere, der er gået uden for døren, efter at mæglingforslagene er kommet i hus, der ikke har sagt, at det var godt nok, det kan vi leve med. Det har man sagt, fordi man selv har forhandlet sig frem til det. Jeg håber ikke at komme i en situation som arbejdsminister, hvor det er mig, der skal tage over på dele af de lønforhandlinger, som Dansk Arbejdsgiverforening ikke selv kan klare med lønmodtagerorganisationerne.

Jeg lægger altså ikke pres på nogen parter. Jeg håber, at de løser sagen, som de har gjort i hundrede år, og det gør de såmænd nok også de næste hundrede år.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Det, jeg for en halv times tid siden bebrejdede hr. Ole Vagn Christensen, må jeg nu desværre også bebrejde arbejdsministeren, nemlig at man ser ganske ensidigt på vores største problem: ledigheden. Arbejdsministeren sagde, at arbejdsgiverne med større styrke burde kræve indførelse af indslusningsløn og større løndifferentiering. Jamen hvorfor i alverden er det ikke fagbevægelsen, der gør det? Det er da fagbevægelsens medlemmer, man burde hjælpe. Det er for mig ganske ufatteligt, at vi har et Socialdemokrati, der er tæt tilknyttet fagbevægelsen, men som gang på gang optræder, som vi har oplevet Socialdemokratiet under debat-

ten i dag. Det er for mig ufatteligt. Jeg forventede ikke, at arbejdsministeren ville lægge pres på fagbevægelsen, men jeg ville have arbejdsministeren til at sige det, som arbejdsministeren sagde, som afslører hele galleriet. Socialdemokratiet tænker kun sammen med fagbevægelsen på dem, der er i arbejde; de får den højeste mulige løn. Skidt med alle andre! Det var det, arbejdsministeren gentog her, og det var det, hr. Ole Vagn Christensen sagde med andre ord for en halv time siden. Jeg synes, det er uansvarligt og meget upassende. Det er grunden til, at vi står i den situation, vi står i. Vi kommer ikke længere, så længe vi har den nuværende sammensætning i Folketinget. Dermed være ikke sagt, at vi vil blande os i løndannelsen – slet ikke – men vi beder til, at man vil medvirke til, at vi får løst problemet ved det, der er det centrale, og som vismændene og alle andre, der følger dette lands udvikling på arbejdsmarkedet, har peget på, nemlig at vi får en helt anden løndannelse. Det får man ikke, når man nu her i dag også må høre et Socialdemokrati, som i nær tilknytning til fagbevægelsen igen og igen taler om, at det er arbejdsgiverne, der skal stille krav. Nej, fagbevægelsen og Socialdemokratiet skulle hjælpe de mange, som man kunne hjælpe, hvis man var mere modig, og hvis man var parat til at acceptere en større løndifferentiering, men det er man desværre ikke.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Ja, den bemærkning skal også blive meget kort.

Til beroligelse for arbejdsministeren kan jeg sige, at der altså ikke er tale om en kontant-hjælpsmodtager, der søger orlov. Der er tale om et menneske, som har et lønnet arbejde, og som ønsker at fortsætte sin barselorlov med et halvt år efter aftale med arbejdsgiveren.

Det skema kan ministeriets embedsfolk selv rekvirere på arbejdsformidlingen, og hvor de ellers ligger rundt omkring. Jeg kan selvfølgelig også finde et frem og sende til ministeriet, men det skulle vel ikke være nødvendigt. Jeg vil foreslå, at man prøver at se lidt på det. Jeg ved godt – her vil jeg forsvare ministeren lidt – at ministeren ikke, når en lov er vedtaget, skal sidde og se på, om skemaerne nu er rigtigt udarbejdet. Men jeg vil foreslå ministeren at sige

[Poul Nødgaard]

til de mennesker, som laver disse skemaer, at de skal være rensset for alt det bureaukrati; så tror jeg, man kunne vinde lidt. I hvert fald kender jeg nogle lønmodtagere, som er meget irriterede, fordi de ikke ved, hvornår det skema er endeligt fremme på slutstationen. I stedet for kunne man sende det til ét sted, hvorfra det blev styret, at den pågældende orlov kom igennem.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg vil gerne sige to ting til hr. Helge Sander. Bare til hr. Helge Sanders erindring vil jeg gøre opmærksom på, at fagbevægelsen i de seneste ti år har indgået aftaler på arbejdsmarkedet med den mindste lønstigningstakt i nyere tids historie netop med henblik på at skabe et økonomisk grundlag, der kunne betyde en erhvervsudvikling, hvis den daværende regering havde lagt vægt på en erhvervsudvikling og omdannet den merøkonomi i samfundet til aktive investeringer i arbejdspladser. Det har den daværende regering ikke ønsket.

Men kom ikke og sig, at fagbevægelsen ikke de seneste ti år har været overordentlig ansvarlig i sine lønkrav netop af hensyn til de mange ledige, som skulle ind på nye arbejdspladser, hvis der var blevet ført en aktiv investerings- og erhvervsolitik.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jeg tror da, vi alle glæder os over den meget beskedne lønudvikling, der har været. Det har vi i hvert fald god grund til, for det er det, der har gjort, at vi har været i en konkurrencemæssigt gunstig situation.

Men det var jo slet ikke det, jeg talte om. Det var en elegant måde at komme ud af det på, og det var et glimrende svar på et spørgsmål, der ikke er stillet. Det, jeg talte om, var alene det, at arbejdsministeren mener, det er arbejdsgiverne, der med stor styrke skal fremføre kravet om, at man skal have indslusningsløn. Jeg siger, at det burde være begge parter krav, ikke mindst fagbevægelsens. Jeg synes, det er et problem, at fagbevægelsen ikke i større udstrækning taler de lediges sag, og det mener jeg ikke man gør, når man ikke går stærkere ind i hele spørgsmålet om indslusningsløn – jeg erkender, at det er et ord, som lyder dårligt i både arbejdsministerens og liges øren, men jeg

tror, alle ved, hvad jeg taler om – altså den løn-differentiering, som vi ved er stærkt påkrævet. Jeg har forespurgt under de seneste overenskomstforhandlinger og har da fået at vide, at det ikke har været på ønskesedlen. Det er ikke et af kravene, og det er det, der er uforståeligt for mig.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Når man lytter til hr. Helge Sander, kan man godt få det indtryk, at alle lønmodtagere i Danmark har den samme løn, at der er præcis den samme løn til høj og lav, unge og gamle. Men sådan er det jo ikke, der er en meget stor lønspredning. Der er lønspredning på unge, der kommer ind, og som, om jeg så må sige, udvikler sig på baggrund af de erfaringer, de får på arbejdsmarkedet, og måske deltager i efteruddannelseskurser osv. Der er en meget stor lønspredning, så jeg ville egentlig anbefale hr. Helge Sander at orientere sig lidt bedre med hensyn til, hvor stor en spredning der i virkeligheden er.

Jeg tror også, at hr. Helge Sander i den sammenhæng skulle prøve at orientere sig lidt i den retning. Jeg tror, det var fru Lilli Gyldenkilde, der var inde på det for et halvt års tid siden, da vi sidste gang havde denne diskussion: I virkeligheden bidrager staten jo igenem løntilskudsordningerne til en lønspredning i nedadgående retning. Noget andet var, hvis det virkelig var sådan, at danske arbejdsgivere ude omkring havde det ønske at få, for at sige det på jævnt dansk, billig arbejdskraft. Men det er der jo mange virksomheder der ikke ønsker, og jeg tror, det hænger sammen med, at danske arbejdsgivere – i hvert fald de af dem, der har fremtiden foran sig – faktisk lægger vægt på at respektere de aftaler, som arbejdsmarkedets parter hvert andet år indgår med hinanden og giver håndslag på at ville overholde.

Det dér ideologiske brøl, som jeg virkelig synes det er, år ud og år ind at tale om indslusningsløn, der jo dybest set handler om billig arbejdskraft, synes jeg faktisk ikke bidrager til et velfungerende arbejdsmarked og til et moderne, fremadrettet og dynamisk erhvervsliv. Det tror jeg ikke på, og derfor kunne jeg ikke drømme om at lægge pres på nogen som helst for at opnå, at der skulle være billig arbejdskraft.

[Arbejdsministeren]

Jeg synes faktisk, at man kan bidrage yderligere til arbejdskraftens kvalitet og dens lødighed ved at skabe nogle bedre rammer for virksomhederne, nogle bedre rammer for lønmodtagerne, nogle uddannelsesmuligheder og jobkvalificeringsmæssige udfordringer frem for at fable om lavere løn.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Arbejdsministerens generelle bemærkninger om lønspredning kan være meget rigtige, men det er jo mindstelønnen, der er problemet, og det understreges ved de mange tilskudsordninger, vi har, for hvis det ikke var et problem, ville det ikke være nødvendigt med disse tilskudsordninger. Så var folk jo beskæftiget i de job, som de får, når de får tilskud. Med de ting, vi gennemfører, bekræfter vi jo det, som jeg nu har sagt adskillige gange her fra talerstolen.

Derfor må jeg fastslå, at der er stor lønspredning, men det reelle problem har vi ikke rørt ved, og det er der, som jeg siger, heller ikke blevet rørt ved under de overenskomstforhandlinger, som jeg mener vi skal frede og stadig væk skal lade være det bærende i den såkaldte danske model. Det mener Venstre absolut også.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Nu kom katten ud af sækken. Det, Venstre mener, kan jeg forstå, er, at de grupper på arbejdsmarkedet, der er lavest lønnede, skal have deres forsørgelsesgrundlag reduceret endnu mere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

28) Første behandling af lovforslag nr. L 122:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdskraftformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Supplerende dagpenge, nedsættelse af medlemsbidrag for efterlønsmodtagere på trin 2, forhøjelse af mindstesatsen for selvstændige).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 7/12 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Vagn Christensen (S):

Nu fik jeg ikke helt – men det håber jeg at vi får her i den nærmeste tid – julefreden til at sænke sig over Tinget, for det, vi står med her, er jo i virkeligheden en god julegave. Jeg synes, det er et forlig, man her har fået stykket sammen, som på godt og ondt støtter mange gode ting og giver mange mennesker nye økonomiske muligheder.

Jeg synes, man kan trække dem frem og sige, at man gør noget for de selvstændige. Man gør også noget, når det drejer sig om nedtrapningen af den individuelle sats. Når det drejer sig om de supplerende dagpenge, mindskes den, og man laver en nedtrapning af medlemsbidraget for efterlønsmodtagere.

Noget andet godt, man gør med dette lovforslag, er at ophæve tidsbegrænsningen for de supplerende dagpenge til personer, der i særlig grad er ramt af ledighed, og det vil sige personer i delperiode 2.

Det er alle sammen gode formål, der hjælper en lang række mennesker, som er trængt og i hvert fald ikke hører til – vil jeg gerne understrege – de mest privilegerede. Dermed har man netop opfyldt det, der er satsreguleringspuljens princip, nemlig at hjælpe de svageste. For at få sådan en gave vil Socialdemokratiet gerne medvirke til en hurtig og en positiv udvalgsbehandling.

Per Stig Møller (KF):

Nu er vi godt klar over, at Socialdemokratiet altid er villig til at give gaver. Problemet plejer at være, at de er ufinansierede, men denne her er finansieret. Derfor vil vi også gerne være med i denne forbindelse.